

Daniel Saúl Hopen נעצר והועלם ביום 17.8.76 בגיל 37.

תאריך לידה: 2.1.1939

אזרחות ארגנטינית – מס' זהות (משטרה פדרלית) 4.287.157
CONADEP תיק מס' C 4117 [2510]

שם האב: Aarón Hopen

שם האם: Agustina Etinger de Hopen

גם "Moni" Evangelina Carreira (a) חברתו (אלמנה של Tezanos Pinto) בגיל 38.

תאריך לידה: 12.4.1939

אזרחות ארגנטינית – מס' זהות (משטרה פדרלית) 3.187.019
CONADEP תיק מס' 4667.

האם: Emilia Catalina Castigliani de Carreira

תיאור מקוצר של המקרה:

נחטפו מביתם בבואנוס איירס 441 Medrano. הוחזקו במפקדה המרכזית של המשטרה הפדרלית, במחנה מעצר לא חוקי: Superintendencia de Seguridad Federal. יודעים זאת על פי עדותם של חברים שלו שהיו אתו וניצלו.

השערות לגבי מקום הקבורה:

יש סברה שהיה בין הראשונים שנזרקו לנהר.

אנשים הקשורים למקרה:

משטרה פדרלית.

עדויות על הימצאו של Daniel Hopen במעצר:

מוכנים להעיד: Franco Castiglione, María del Socorro Alonso.

ראו אותו: Jorge Lorenzo,

העיד בפני הוועדה: Adrián Gabriel Merajver. בין 12-13.8.76 עד 12-13.10.76.

תיק מארכיון משרד החוץ (א"מ חצ...): – תקציר:

לא הוגשה תלונה.

עדות שנמסרה על ידי האחות Zulma Hopen בשימוע באמצעות "וידאו קונפרנס" מבואנוס

איירס ביום 19.12.2001.

סולמה: אחי היה פעיל באוניברסיטה. הוא היה מורה לסוציולוגיה באוניברסיטה של בואנוס איירס. הוא היה חלק מאותה הקבוצה של מורים ותלמידים שבין השנים 1973-1974 ניסו לשנות דברים באוניברסיטה. ואז הגיעה הרודנות. כאשר הוא היה סטודנט, הוא היה הנציג של הסטודנטים ואחר כך של המרצים במועצה של הפקולטה. הוא עסק גם בעיתונאות. הייתה לו תעודת עיתונאי. בגלל זה הוא נכלל בין העיתונאים ולא בין המורים. הוא עבד באוניברסיטה ועשה מחקרים בסוציולוגיה. ובין המחקרים שהוא עשה היה אחד שמעולם לא מצאתי אותו, על ההגירה של היהודים לארגנטינה. ב-17 באוגוסט 1976, זה היה יום של חופשה, יצא מביתו של חברתו Evangelina Carreira וכאשר חזר לביתו בשעה 6 בערב בשכונת אלמגרו, חיכה לו רכב עם אנשים. הכניסו אותם פנימה ולעולם לא ראינו אותו עוד. שמענו עליו רק מפי אחרים. זה חשוב מאוד עבורי לספר את הצורה בה עצרו אותם.

דניאל גר עם חברתו בדירת מסתור. כאשר אני הגעתי אליו הביתה לא הייתי מסתכלת, כדי לא לדעת איפה זה. לחברתו היה בן בגיל 14 מהנישואין הראשונים שלה. אף על פי שהייתה דירת מסתור, בגלל פחד שהיה לאם שאף היא הייתה פעילה כי היא תיעצר יום אחד, היא גילתה לאימה את מיקום הדירה. גיסתני פחדה שיקרה משהו לבנה ולכן היא מסרה לאימה איפה לחפש את הבן אם משהו יקרה לה.

באחד מן הימים נעצרה חברה של Evangelina. (כינויה של אוונחלינה היה Moni). תוך כדי עינויים היא הצביעה על בית אימה של מוני, שזו הכתובת היחידה שאנשים ידעו. זו הייתה הכתובת החוקית כביכול שכולם ידעו. כוחות המודיעין באו לביתה של מוני ושאלו על דניאל ועל

בתה. היא לא ידעה מה הכתובת, עד הרגע האחרון היא אמרה כי היא לא יודעת איפה זה. עד שאמרו לה שהם יודעים כי הנכד מבקר אותה בביתה וכאשר הוא יגיע הם יתפסו אותו ויוציאו אותו להורג. כשראו שהוא מגיע הוציאו את נשקם. הנער היה בן 16. הוא נכנס לבית וכאשר הוא נכנס הם עשו סצנה כאילו מוציאים אותו להורג. כיסו את עיניו, קשרו אותו. וכאשר כבר עמדו לירות בו, הסבתא מסרה איפה גרה בתה. לא עשו כלום לצעיר, אך באו לביתם של דניאל ומוני ושם עצרו אותם. אימה של מוני השתגעה. היא אושפזה בבית חולים פסיכיאטרי ושם מתה. וחלק של השיגעון שלה, שלכל אחד שהיה מגיע אליה היא הייתה קוראת "מוני ודניאל".

לקחו אותם לחקירה ב-Superintendencia de Seguridad Federal. המקום תפקד כמחנה ריכוז, לפני שפתחו מחנות ריכוז אחרים. זה היה במפקדה המרכזית של המשטרה. דניאל הופרד ממוני, ויש לי עדויות, 2 עדים מאוד חשובים שעליהם כתבתי בטופס שמסרתי לכם. Maria del Socorro Alonso הייתה יחד עם מוני בתא ביחד עד לרגע אחרון. מוני הייתה הרוסה לגמרי עקב העינויים. כל מה שאני מספרת זה מפי העדים. מריה שמה לב כי מוני הייתה כה הרוסה, מלאת דם, שהיא עצמה קראה לשומרים וביקשה מהם לעזור. לקחו אותה ולא נודע שום דבר נוסף עליה. דניאל היה בתא עם עצורים אחרים. יש לי עדות מאוד חשובה של Franco Castiglione. הוא כתב מאמר בעיתון Página 12 ומספר קצת על מה שקרה. דניאל עונה, כולם בלי יוצא מן הכלל עונו. באוקטובר 1976 הוציאו כמה מהעצורים ואף פעם לא חזרו. יש נתון, שאין לו הוכחה, כי אין כל עד חי שראה זאת, אך אמרו מפה לאוזן כי דניאל היה ב-ESMA. יש גם תיאוריה שדניאל היה מהראשונים שאותם זרקו לים.

נתון אחר הוא שבשנת 1978 אני רציתי לעזוב את ארגנטינה, וכאשר הלכתי להוציא את הדרכון לא נתנו לי. הייתי בבניין של מכון התרבות לישראל וד"ר פדרו ויינשטוק. אז מה שהוא עשה מה קורה עם הדרכון שלי. והיה רשום כי לא רוצים לתת לי דרכון ארגנטינאי כי הייתי אחותו של טרוריסט אשר מת בהיתקלות עם משטרה. ויש הרבה מקרים שיש כביכול תעודות פטירה של נעלמים אשר כאילו נהרגו בקרב. אני לא הלכתי לחפש תעודה כזו.

אביבי: עזבת את ארגנטינה אז?

סולמה: כן, עזבתי. יצרתי קשר עם הסוכנות, מר דני רקנטי. יצאתי מהמדינה דרך אורוגוואי. שם קיבלתי תעודת מעבר והייתי בירושלים מ-1978-1980.

זדוף: את הזכרת שם של חברה של מוני שעצרו אותה קודם והיא זו שמסרה את המידע לאחר עינויים. מה שמה?
סולמה: לא זוכרת את שמה.

זדוף: לפי התיאור שלך יוצא שגם מוני וגם דניאל היו חברים בארגון, לא רק פעילים באוניברסיטה. באיזה ארגון היו חברים?

סולמה: הם היו בארגונים שונים. דניאל בא מהשמאל והיה קשור לתנועת המונטונרוס, אגף שמאלני. הוא היה דמות ציבורית ידועה.

בת שבע: אני זוכרת שהוא היה ב-1967- יו"ר ארגון הסטודנטים של סוציולוגיה.
סולמה: ומוני הייתה חברה במפלגה מהפכנית של פועלים. היה זה ארגון גרילה.

זדוף: את יכולה לתאר את תהליך היציאה שלך מארגנטינה? למה לקח לך שנתיים לצאת מן המדינה?

סולמה: זה לא כל כך קל להחליט לעזוב. מה שקרה זה שרבים, וגם אני בתקופת האוניברסיטה, הייתי פעילה בתוך האוניברסיטה. חיינו עם הרבה פחד, פאניקה. כאשר הלכתי ברחוב, אני ראיתי מקרים בהם באמצע הרחוב הייתה מכונית עוצרת והיו לוקחים את האנשים. כאשר זה הלך והחמיר והפך לבלתי נסבל בשבילי, ואחותי שהיא פסיכואנליטיקאית וכרגע גרה בפאריס. היא וכמה וחבריה עזבו את ארגנטינה, כי המשטרה הייתה מגיעה למרפאות כדי לראות מי בא לקבל טיפול. היא ניסתה לקבל דרכון ארגנטינאי.

חשוב לציין שכאשר מבררים שאני מופיעה באיזושהי רשימה, שיכול להיות ואני קשורה למשהו, ד"ר פדרו ויינשטוק אמר לי, את תחליטי לגבי חייך מה שתרצי, אך אני מייעץ לך כי זה מאוד מסוכן להישאר בארגנטינה. ואז עזבתי.

זדוף: תארי בבקשה את התהליך מרגע שפנית לרקנטי ועד שהגעת לישראל.

סולמה: עברתי את הטסט הפסיכולוגי. אבל זה לא החשוב. אני הרגשתי שטיפלו בי ושמרו עליי והגנו עליי והתהליך התקדם. מארגנטינה יצאתי לאורוגוואי. יצאתי עם תעודת זהות עם רחפת. אמרו לי שכאשר אגיע לאורוגוואי מיד עלי לנסוע למלון שאת שמו נתנו לי. היה זה במרחק של שני בלוקים משגרירות ישראל באורוגוואי. הלכתי ישירות לשגרירות ישראל ושם חיכו לי. ומאז הם

שמרו עלי. גם אורוגואי הייתה בשליטת אנשי הצבא. אחר כך נודע לנו על תוכנית הקונדור. אמרו לי לא לצאת בלילה. היה קונטרול יום יום, או שעברתי דרך השגרירות, או שצלצלו אליי. נתנו לי תעודת מעבר כאילו שהייתי אזרחית ישראל ואיבדתי את הדרכון שלי והמקום היחיד אליו יכולתי לחזור הוא ישראל. נשארתי באורוגואי עוד שבוע, כי לא היה מקום במטוס. האמת היא שפחדתי מאוד מהציאה. הם הרגיעו אותי. לא קרה כלום, יצאתי עם תעודת המעבר, הגעתי לישראל. התחלתי לעבוד. נשארתי שנתיים. בגלל שאני יודעת עברית, לא היה לי קשה להסתדר.

זדוף: קיבלת את הכרטיס או שקנית אותו?

סולמה: קיבלתי אותו מהשגרירות. הציעו לי גם להיכנס למעון "צביה".

אביבי: תודה רבה.